

SBĚRATELSKÉ+NOVINY

NA JEDNO PROCENTO NEJDRAŽŠÍCH DĚL PŘÍPADÁ TĚMĚŘ POLOVINA CELKOVÉHO OBRATU ČESKÝCH AUKCÍ, foto: Jan Rasch

SBĚRATELÉ A INVESTOŘI V ROCE 2015 NA AUKCÍCH UTRATILI 926 MILIONŮ KORUN

Trh s uměním na vzestupu

Nejdražším dílem prodaným v roce 2015 na českých aukcích se stalo rané kubistické zátíší od Emila Filly, které bylo koncem listopadu na aukci Galerie Kodl vydraženo za 16,32 milionu korun. Do letošního top ten se vedle toho dostaly ještě tři další Fillovy obrazy.

EMIL FILLA: PAŘÍŽSKÉ ZÁTÍŠÍ, 1914–20
olej na dřevě, 41 × 33 cm
cena: 16 320 000 Kč,
Galerie Kodl 29. 11. 2015

Ke koupi deseti nejdražších děl prodaných loni na českém trhu by případný zájemce potřeboval 114,5 milionu korun. V roce 2014 to bylo 113 milionů, o rok dřív 123 milionů korun (všechny ceny jsou uváděny včetně aukční provize). Spolu s Fillou se v první desítkce objevují ještě díla Bohumila Kubišty, Antonína Procházky, Jana Zrzavého, Jindřicha Štyrského a Mikuláše Medka. S výjimkou poslední jmenovaného se tedy jedná o autory klasické moderny, která je dlouhodobě hlavním tahákem českých aukcí (přehled nejdražších obrazů loňského roku na str. 6).

Cena těsně přes 10 milionů korun za Medkův surrealistický obraz *Květináč (Snídaně)* je jednou z nejvýraznějších událostí loňského roku. Jde nejen o malířův nový autorský rekord, ale současně o vůbec nejvyšší cenu za dílo poválečného umění. Autorským rekordem je také cena 13,44 milionu korun za obraz *Třešňový květ* od Antonína Procházky. Díla ostatních autorů zastoupených v top ten byla v minulosti dražena již za vyšší částky. Letošní rekordman, Fillův obraz *Pařížské zátíší* z let 1914–20, například v žebříčku nejdražších malířových děl obsadil až sedmou příčku.

V průběhu roku jsme nicméně byli svědky mnoha autorských rekordů napříč kategoriemi. Namátkou jmenujme Antonína Slavička, Václava Brožíka, Václava Radimského, Jiřího Karse nebo Josefa Ladu. Za více než milion korun se dohromady prodalo 158 děl, o 22 víc než o rok dřív. Počet statistických položek se zvýšil ze 891 na 898. V obou případech jde o historická maxima.

Sběratelé a investoři na českých aukcích v průběhu roku podle statistik ART+ celkem utratili 926 milionů korun, což je druhý nejvyšší obrat v novodobé historii českých aukcí. Rekord dál patří roku 2013, kdy celkový obrat činil 940 milionů korun. Co do počtu představují milionové položky pouhých 1,5 procenta všech prodejtů, připadá na ně

však více než polovina (52 procent) celkového obratu. Pokud necháme milionová díla stranou, vychází průměrná cena uměleckých děl a starožitností vydražených loni na českých aukcích na nijak oslnivých 44,5 tisíce korun.

Index ART+, který převádí na jediný údaj celkový objem prodejtů, výši příhozů i prodejní úspěšnost aukcí, zakončil rok na hodnotě 831 bodů. Nad hranici 800 bodů, kterou Index ART+ v minulosti překonal jen v období od května do prosince 2013, se přitom drží již od května. Vysoká hodnota, kterou index již půl roku kontinuálně drží, signalizuje velkou ochotu nakupovat i rámcovou stabilizaci cen.

Pozitivním signálem o zdraví českého trhu je i pozvolné rozšiřování nabídky o nové sběratelské segmenty, jakým je například ateliérové sklo. Jeho propagaci a představování publiku se systematicky věnují aukční síně Dorotheum a Sýpka. Dosaďadním vrcholem těchto snah byla říjnová aukce Dorothea *Křehká síla skla*, která nabídla šest desítek děl českých sklářů od 60. let do současnosti. V novém rekordu se prodala plastika *Prostor II.* od dvojice Stanislav Libenský a Jaroslava Brychtová a velký počet dalších autorů byl poprvé dražen za statistické částky.

V posledních dvou letech se také více a za vyšší ceny prodávají fotografie, které v minulosti byly zcela přehlíženou kategorií. Loni sběratelé za práce v této kategorii utratili 11 milionů korun. Největším úspěchem byla dubnová dražba fotografie *The Bow* od Františka Drtikola. Akt z roku 1928 se na aukci společnosti Adolf Loos Apartment and Gallery prodal za rekordních 2,22 milionu korun, což odpovídá cenám srovnatelných děl na světových aukcích. V nabídce domácích aukčních síní se dosud takto kvalitní Drtikolova práce neobjevila. Podle majitele galerie Vladimíra Lekeše fotografie zůstala v České republice, což v minulosti také nebylo samozřejmé. Jan Skřivánek

Začátek sezóny

Praha První aukci v novém roce již mám za sebou. Na další se můžeme těšit na přelomu února a března, na kdy si své aukce naplánovaly společnosti Vltavín (25. 2.), Sýpka (28. 2.), Dorotheum (5. 3.) a European Arts (6. 3.).
www.artplus.cz

220 let Národní galerie

Praha U příležitosti kulatého výročí NG probíhají tři výrazné výstavní události. Na piazzetě Veletržního paláce jsou k vidění sochy *Zvěrokruhu* od čínského umělce Aj Wej-weje (do 31. 8.), ve výstavních sálech paláce pak práce Senegalce El Hadji Syho (do 22. 5.). Kurátorská výstava *Velkorysost – Umění obdarovat*, jejíž ústřední část se nalézá v Paláci Kinských (do 3. 7.), je studií o identitě galerie.
www.ngprague.cz

Sbírka Evy Petrové

České Budějovice Alšova jihočeská galerie získala do svého majetku uměleckou sbírku historicky umění Evy Petrové (1928–2012) a nyní ji představuje veřejnosti. Práce autorů z okruhu Skupiny 42 či Trasy, jejichž tvorbě se věnovala ve své odborné činnosti, i umělců mladších dokládá provázanost kunsthistoricky s aktuálním výtvarným děním.
www.ajg.cz

90 let ostravské galerie

Ostrava Galerie výtvarného umění v Ostravě si připomíná 90 let od svého založení výběrovou výstavou stovky děl ze své sbírky. Výstavu *Sto děl* je možné navštívit do 20. března.
www.gvuo.cz

To nejlepší na prodej

Maastricht Od 11. do 20. března se v nizozemském Maastrichtu koná starožitnická a galerijní veletrh TEFAF, který je nejprestižnější akcí svého druhu na světě. K vidění a ke koupi je vše o antických vykopávkách přes středověké oltářní sochy, Rembrandtovy grafiky a obrazy impresionistů až po díla Damiana Hirsta.
www.tefaf.com

Únorový Art+Antiques

Praha Obálka a úvodní článek únorového čísla zvou k návštěvě aktuální výstavy Jiřího Černického v Galerii Rudolfinum. V obsáhlém rozhovoru je představován malíř Daniel Pitín, jehož výstava probíhá do konce února v jeho domovské galerii Hunt Kastner. Z dalších materiálů je třeba zmínit obsáhlý materiál o uměleckých sbírkách Památníku národního písemnictví, recenzi na novou budovu brněnské filozofické fakulty od Petra Pelcáka nebo článek o americké malířce Agnes Martin.
www.artcasopis.cz

EDITORIAL

Kunst-Freunde

Národní galerie si začátkem února připomněla 220 let od svého založení. Ve skutečnosti bychom si však měli připomínat založení Společnosti vlasteneckých přátel umění, či abychom byli úplně přesní Privat Gesellschaft patriotischer Kunst-Freunde. Německou verzi jména společnosti neuvádíme ani tak proto, že Němčina byla jazykem, kterým mezi sebou „otcové zakladatelé“ hovořili, ale proto, že na svém jazykovém utrakvismu si společnost zakládala i za první republiky. Když se na konci 20. let rozhodla věnovat svou sbírku státu, měla v podstatě jedinou podmínku: Aby předměty z její obrazárny byly v budoucí Národní galerii řádně označeny a to jak v češtině, tak i v němčině.

Cena sbírky byla odhadována na 60 milionů korun, což v dnešních relacích odpovídá přibližně částce 1,2 miliardy. Ačkoliv k dohodě mezi společností a Ministerstvem školství a národní osvěty došlo již začátkem roku 1933, příslušný zákon parlament přijal až o tři roky později. Ke zpoždění došlo ještě během připomínkového řízení vládního návrhu zákona, když se Ministerstvo obrany ohradilo proti popiskám v němčině: „Není důvod, proč předměty převzaté od „společnosti“, jejímiž členy jsou vedle příslušníků státního jazyka i příslušníci toho onoho jazyka menšinového, měly by svou provenienci vyznačovat upozorněním (štítkem) vícejazyčným.“ Stanovisko obrany podpořily i další rezorty a zákon nakonec prošel jen díky tomu, že příslušná pasáž byla vypuštěna.

Kdyby dnes Národní galerie doplnila popisky v expozicích o němčinu, nikomu by to asi nevadilo. Možná bychom však měli trvat na jiném bodu zmiňovaného zákona, a sice na závazku státu, že bude každoročně dávat 1 milion korun na rozmnožování sbírky. S akvizicemi dnes rozpočet Národní galerie vůbec nepočítá. Díky mimořádným dotacím od ministerstva kultury se sice občas podaří něco koupit, ale rozhodně nejde o systematické budování sbírky, se kterým se při vzniku galerie počítalo. ■

Jan Skřivánek,
šéfredaktor Art+Antiques

VÝSTAVA VZNEŠENOST & ZBOŽNOST V ZÁPADOČESKÉ GALERII V PLZNI

Baroko v Plzni a okolí

PLZEŇSKÉ BAROKO V MASNÝCH KRÁMECH, foto: Karel Kocourek

Zaměření výstavy *Vznešenost & zbožnost*, která je do 20. března k vidění plzeňských Masných krámech, vysvětluje její podtitulek *Barokní umění na Plzeňsku a v západních Čechách*.

**VZNEŠENOST & ZBOŽNOST.
BAROKNÍ UMĚNÍ NA PLZEŇSKU
A V ZÁPADOČESKÝCH ČECHÁCH**

MÍSTO
Masné krámy
POŘADATEL
Západočeská galerie v Plzni
AUTOŘI
Andrea Steckerová, Štěpán Vácha
TERMÍN
28. 10. 2015–20. 3. 2016
WEB
www.zpc-galerie.cz

Před divákem se tak odvíjí příběh výtvarného dění v barokním městě Plzni, respektive v celém regionu, propojený s dalšími fenomény klíčovými pro vznik konkrétních uměleckých a uměleckořemeslných děl. Ty zahrnují jednotlivé skupiny objednavatelů, od světské po církevní sféru, problematiku kontrastu tvorby místních tvůrců konfrontovaných s elitními výkony předních umělců nebo otázku lokálně podmíněných náboženských kultů. Obdobným způsobem jsou strukturovány rovněž jednotlivé části výstavních prostor, jimiž může návštěvník libovolně procházet nebo si volit takřikajíc dle svých preferencí.

Ústřední prostor naproti vstupu pak hned nabídne tři ze stěžejních uměleckých děl zahrnujících *Ukřižovaného Krista* od Matyáše Bernarda Brauna určeného původně pro zimní refektář cisterciáckého kláštera v Plasech, v nedávné době znovunalezený oltářní obraz s námětem sv. Václava od Jana Kryštofa Lišky, původně z farního kostela v Plasech, a jedno z klíčových pláten Petra Brandla – *Křesť Krista* z kostela sv. Jana Křtitele v Manětíně. Jednotlivé části expozice věnované mecenátu Lažanských, Kokořovských a Vrtbů, stejně jako cisterciáků v Plasech (zvláště opatu Evženu Tyttlovi) a dalších řeholních komunit regionu nabízejí další výtvarná díla spjatá s předními jmény (nejen) českého baroka. Zastoupení jsou tak mimo zmíněné trojice například Václav Vavřinec Reiner, Jan Blažej Santini nebo Karel Škréta (dílna?), jehož portrét hraběte Karla Maxmiliána Lažanského jako sv. Jana Evangelisty patří mezi další zajímavé objevy výstavy.

Plejádu známých jmen následně rozšiřují tvůrci, jejichž dílo bylo zatím ceněno především u odborní-

ků a kteří na zařazení do širšího kontextu výtvarného umění u nás dosud čekali. Velice přesvědčivě tak působí například soubor drobných alabastrových plastik Lazara Widemanna původně určený pro pražský palác Jana Josefa ml. z Vrtby, který kvalitativně řadí svého tvůrce mezi špičku v Čechách činných sochařů. Nepochybným obohacením je rovněž bohaté zastoupení prací na papíře, zvláště pak kreseb. V tomto ohledu sáhli autoři výstavy do zahraničních „zdrojů“ a podařilo se jim zapůjčit například přípravné kresby Cosmy Damiana Asama nebo plány Jana Blažeje Santiniho vztahující se v obou případech ke klášternímu kostelu v Kladru-bech. Stejně tak může veřejnost po delší době vidět energické kresby plzeňského rodáka, sochaře Ignáce Františka Platzera, které výtvarnou kvalitou ukazují svého autora jako pozoruhodného kreslíře.

V rámci uměleckého řemesla představují zpestření luxusní osobní předměty z majetku plaského opata Evžena Tyttla, které nás ještě více přibližují osobě jedno z nejvýznamnějších objednavatelů a mecenášů. Za zdařilou lze považovat i část věnovanou architektuře, která prezentuje kromě jednotlivých plánů také dobové veduty nebo modelové rekonstrukce. Celkově pozitivní dojem umocňuje i architektonické řešení výstavní koncepce (s kvalitním osvětlením), vyvážená práce s výstavními texty a popiskami a rovněž vydaný reprezentativní katalog. Relativně lokální tematika je tak podána s příslušným přesahem, a to jak domácím, tak zahraničním, a představuje jeden z možných modelů, jak podobná témata z výstavního hlediska řešit. ■ **Tomáš Valeš**

INZERCE

PLATO platforma (pro současné umění) Ostrava

Galerie města Ostravy
Dvůr a galerie multifunkční auly Cong

Vladimír Skrepi Broučci

Zanna Kadyrova
Alice Nikitínová
Ochranné zbarvení

20.01 – 03.04.2016

10.02 – 01.05.2016

Dolní Vítkovice, Rusá 2993, 706 02, Ostrava – Vítkovice
Po–Ne, 10–18 h, vstup volný

Projekt je realizován díky dotaci statutárního města Ostrava

OSTRAVA!!!

Mediální partneři

A2

Flash Art

GO OUT

ART'S COOL

NECHTE SE NAKAZIT KREATIVITOU!

Originál, kopie nebo falzum?
Malba, fotografie nebo design?
Od teorie k praxi a naopak.
Široký výběr kurzů a workshopů pro náročné vedených známými umělci.

Petr Nikl, Jan Merta, Tomáš Císařovský, Antonín Střížek, František Matoušek,
Böhm & Franta, Tomáš Lahoda, Erika Bornová, Karel Cudlín, Eva Eisler,
Martin Zlatohlávek, Jiří Votruba a další...

www.artscool.cz
Národní 9, Praha 1, info@artscool.cz
Lenka Lindaurová, ředitelka, 777553652

ROZHOVOR S IRENOU VELKOVOU

Trh se kultivuje a sběratelé mládnou

Aukční síň Sýpka má na českém trhu unikátní pozici, neboť pokrývá celé spektrum od obrazů a grafiky až po starožitnosti. Zvláště silná je v kategorii modernistického designu a opakovaně se jí daří sestavovat kvalitní kolekce českého umění napříč celým 20. stoletím. Ředitelka Sýpky Irena Velková vidí velký potenciál i v současném umění.

Jak se z vašeho pohledu vyvíjí domácí umělecký obchod? Co se v posledních pěti letech na českých aukcích změnilo?

Během posledních pěti let jsme zaznamenali výrazné změny na aukčním trhu. Důležitou změnou je kultivace trhu. Mnozí klienti se dnes zajímají nejen o známé autory, ale vyhledávají především kvalitní díla, která budou splňovat náročné požadavky. Tím se kromě uměleckého zážitku také stanou dobrou investicí do budoucna.

Trvalý zájem patří žánru klasické krajinomalby a meziválečné avantgardy. V souvislosti s posuny ve výkladu dějin umění a řadou kvalitních výstav stoupá zájem také o řadu oblastí, které patřily dříve k okrajovým. Přehodnotilo se vnímání kresby a prací na papíře, které se oproti dřívějším dobám oceňují jako plnohodnotná umělecká díla, stále se také zvyšuje zájem o fotografii. Týká se to také například česko-německých autorů první poloviny 20. století nebo symbolistní tvorby přelomu století. Zvýšený zájem se projevuje i v oblasti současného umění, které se v posledních letech stalo nedílnou součástí aukčních nabídek.

Tuto změnu na trhu samozřejmě reflektují aukční domy, které v rámci zvýšení požadavků na kvalitu děl nabízejí klientům sofistikovanější služby, zahrnující spolupráci s předními historiky umění, odborné zpracování katalogu s maximem informací o dílech, nebo komentované prohlídky předaukčních výstav.

Je možné nějak charakterizovat, jak se tyto změny projevíly konkrétně v chování nakupujících?

Až překvapivě přibývá množství sběratelů z nové, mladší generace. Stále více sběratelů, kteří si rozšiřují své stávající sbírky, hledá mimořádná díla, která kvalitativně pozvednou jejich kolekci, a jejich cena pak může dosahovat několiknásobku cen běžnějších děl téhož autora. Na Sýpce se snažíme na svých aukcích také o to, aby příležitost na trhu získávaly státní instituce, jejichž prostředky na nákup děl při tržních cenách jsou často omezené. Snažíme se instituce do aukcí zapojovat a nabízíme jim výhodné podmínky, zejména v případě, že se jedná o díla, která by výrazně obohatila sbírkový fond instituce a která patří k důležitým hodnotám českého kulturního dědictví. Podporu státních institucí považujeme za důležitou cestu, kterou budeme do budoucna rozvíjet.

CV

Irena Velková je majitelkou galerie a aukčního domu Sýpka. Samostatné aukce výtvarného umění pořádá již třináct let, předtím se věnovala kurátorské činnosti. Z loňských prodejů je možné vyzdvihnout obraz Františka Muziky *Figura v krajině*, který našel kupce za téměř 3 miliony, nebo dvě rozměrná plátna (285 × 490 cm) jednoho z nejvyhledávanějších současných malířů Jakuba Špaňhela, která se prodala po 300 tisících korun. V kategorii starožitností Sýpka loni slavila úspěch s pánským pokojem od Dušana Jurkoviče, který je s cenou 840 tisíc jedním z nejdražších nábytkových souborů prodaných v Česku, nebo s desetidílným kávovým servisem navrženým Pavlem Janákem pro Artěl, vydraženým za více než 400 tisíc korun. Aukční dům Sýpka pravidelně pořádá tři aukce do roka, ta nejbližší se uskuteční v neděli 28. února od 13:30 na pražském Žofíně.

Až překvapivě přibývá množství sběratelů mladší generace. Stále více sběratelů hledá mimořádná díla, která kvalitativně pozvednou jejich kolekci, a jejich cena pak může dosahovat několiknásobku cen běžnějších děl téhož autora.

IRENA VELKOVÁ VE SVÉ GALERII, foto: Vladimír Novotný, KIVA FOTO

Jak vnímáte pokusy o ozvláštnění klasických uměleckých dražeb? Nedávno se hodně hovořilo o novém trendu tzv. kurátorovaných aukcí.

Příprava aukcí a aukčních katalogů v sobě přirozeně zahrnuje aspekt výběru děl. I když se v českém prostředí občas objevují aukce, kde prvek výběru chybí, větší a renomované aukční domy se výběru děl různou měrou věnují. Současná tendence kurátorovaných aukcí ukazuje na silící poptávku po kvalitních profilovaných sbírkách. Zdá se, že v této době však není český trh připravený velké a silné kurátorované aukce pořádat, a to jak ze strany obchodníků, tak i ze strany sběratelů.

Na Sýpce výběr děl pečlivě provádíme, hlavní roli přitom hraje kvalita jednotlivých uměleckých prací a do jisté míry i soudržnost celého souboru. Vycházíme tak vstříc klientům, kteří mají hlubší zájem o umělecká díla. Pravidelně také připravujeme komentované prohlídky předaukčních výstav, které jsou připravené na míru pro konkrétní skupinu zájemců. Výklad poskytují přední historici umění nebo odborní zaměstnanci aukčního domu. Komentované prohlídky pořádané přímo na výstavě poskytnou zájemcům důležité informace a hlubší poznání nabízeného souboru, které vedou k promyšlenějšímu a poučenému výběru na aukci.

Je možné zaujmout české dražitele díly žijících autorů? A jak je to s prodejem mladého umění na domácích aukcích?

Nabízet práce současných žijících autorů na aukcích se stalo samozřejmostí. Na mezinárodním trhu jsou však na aukcích nabízeni takoví současní autoři, kteří již mají za sebou výstavy v renomovaných galeriích či muzeích a jejichž hodnota byla rozeznána a potvrzena významnými historiky či kritiky umění. U nás se na aukcích bohužel často objevují mladí autoři, kteří tuto historii za sebou nemají. Nabízet práce takových autorů je pak na škodu nejen aukčnímu trhu, ale i samotným autorům.

Z tohoto důvodu vyhledáváme současné autory, jejichž dílo je oceňováno odborníky, účastní se významných výstav u nás i v zahraničí a jejich práce je již začleněna do kontextu českých dějin umění. Na poptávku po dílech současných autorů reagujeme v naší připravované aukci vybraných děl, která se bude konat 28. února v Praze v paláci Žofín. Zde budeme nabízet celou kolekci z prací současných autorů jako jsou Milan Kunc, Jiří Georg Dokoupil, Jiří Černický, Křištof Kintera, Andrej Dúbravský, Jakub Špaňhel nebo Ondřej Basjuk. **Robert Mečkovský**

art+antiques

měsíčník o umění, architektuře, designu a starožitnostech

artcasopis.cz

Předplatte si Art+Antiques a získáte

12 čísel časopisu (z toho 2 dvojčísla)**Zdarma** Ročenku ART+**ARTcard** s programem Sphere**Přístup** do elektronického archivu časopisu

Díky ARTcard ušetříte až 50 % na vstupném v našich partnerských galeriích, muzeích, divadlech a u dalších partnerů. Novic s programem Sphere, který nabízí další výhody a slevy na více než 10 000 místech v ČR a SR.

Hrady a zámky objevované a navštěvované

Nejnavštěvovanější výstavou loňského roku byla expozice, která představovala umělecké a historické předměty z českých hradů a zámků. Pořádal ji Národní památkový ústav (NPÚ) v Jízdárně Pražského hradu a celkem ji za celé tři měsíce vidělo 79 tisíc návštěvníků, denní průměr činil 931 lidí. Na druhém místě je s denní návštěvností 591 lidí výstava *Má vlast*, přehlídka české krajinomalby pořádaná na stejném místě. Ani jednu z úspěšných výstav na Hradě nepořádala sama Správa Pražského hradu. První připravil NPÚ a druhou spolek Mánes, který ji inicioval i financoval.

Údaje ČTK poskytl časopis Art+Antiques, který podrobný rozbor návštěvnosti výstav uveřejnil ve svém únorovém vydání. Celková návštěvnost výstav a stálých expozic ve 20 sledovaných galeriích v součtu vychází na více než 1,5 milionu lidí. To je podle časopisu o třetinu víc, než jaká byla v minulé sezoně návštěvnost české fotbalové ligy.

Výstava *Hrady a zámky objevované a opěvované* byla velkým lákadlem pro tisíce lidí a vede loňský žebříček návštěvnosti, byť nejde čistě o výstavu výtvarného umění. Rok předtím byla nej-

**HRADY A ZÁMKY
OBJEVOVANÉ
A OPĚVOVANÉ**
TERMÍN
19. 12. 2014 až
15. 3. 2015
FOTO
NPÚ

navštěvovanější výstavou putovní přehlídka Tima Burtona. Vidělo ji 102 tisíc lidí, denní průměr byl 919 návštěvníků. Návštěvnost blížící se tisícovce lidí denně je v českých poměrech mimořádná. Vyšší čísla měly jen výstavy *Karel IV. – Císař z Boží milosti* v roce 2006 (1055), *Albrecht z Valdštejna a jeho doba* v roce 2008 (1250) a *Rudolf II. a Praha* v roce 1997 (1500 lidí denně).

Loňské, ale i předchozí výsledky návštěvnosti výstav v ČR dokládají, že tu-

zemské publikum je konzervativní a šanci stát se opravdu diváckým hitem mají jen výstavy zaměřené na starší umění nebo ty představující autory slavných jmen. Nejdůležitější výstavy současného umění, jakými byly loni retrospektiva Jána Mančušky v Galerii hlavního města Prahy nebo velká výstava Václava Stratila v Moravské galerii, měly podprůměrnou návštěvnost.

Národní galerie v Praze měla loni přibližně stejnou návštěvnost jako v před-

chozích letech, pokud se odečte návštěvnost výstavy o Večerníčku. U výstavy ve Valdštejnské jízdárně NG figurovala jako spoluautor. Nejnavštěvovanější výstavou v NG loni byla výstava *Umělci a proroci* s téměř 20 tisíci návštěvníky (denně 219), podobnou návštěvnost měly i výstavy *Oskar Kokoschka a Praha* a *Tajemné dálky*. Posledně zmíněnou výstavu českého symbolismu vidělo předtím v Olomouci poloviční počet lidí. Místo konání výstavy hraje z hlediska návštěvnosti také velkou roli.

Relativně vysokou návštěvnost mělo v Praze také několik výstav Musea Kampa a v centru DOX. V září zahájenou výstavu malířky Toyen vidělo na Kampě do konce ledna 42 tisíc návštěvníků. Přehlídka obrazů Kamila Lhotáka ze soukromých sbírek přilákala téměř 22 tisíc lidí. Do DOXu přišlo nejvíce návštěvníků na v lednu skončenou výstavu *Skvělý nový svět*, celkem 26 tisíc a denní průměr činil 231 lidí. Také výstavy *This Place*, která představovala snímky slavných fotografií z Izraele a Západního břehu Jordánu, a *Art Brut Live* se blížily nebo lehce přesáhly celkovou návštěvnost 20 tisíc. **Markéta Horešová**

Nobelovka za architekturu putuje do Chile

Laureátem Pritzkerovy ceny pro rok 2016, nejprestížnějšího architektonického ocenění, které bývá označováno za oborovou Nobelovu cenu, se stal osmačtyřicetiletý chilský architekt Alejandro Aravena. „Jen málokdo dostal potřebu praktikovat architekturu jako usilování umělecky rafinované a zároveň se vyrovnat se sociálními a ekonomickými výzvami dneška. Aravena zvládl z prostředí svého rodného Chile obojí, a smysluplně tak rozšířil úlohu architekta,“ zdůvodnila jury své rozhodnutí v oficiálním prohlášení.

Alejandro Aravena patří, spolu s Smiljanem Radicem nebo dvojicí Pezo von Ellrichshausen, která nedávno vystavovala v Domě umění v Českých Budějovicích, k silné, mezinárodně hojně reflektované generaci chilských architektů. Jeho architektonické portfolio zahrnuje vytríbené solitérní rodinné domy, realizace pro komerční subjekty a u pritzkerovce očekávané reprezentativní stavby veřejného charakteru. V poslední

kategorii jde především o realizace pro jeho alma mater Universidad Católica de Chile, kde navrhl novou dominantu univerzitního areálu, minimalizující betonovou věž Centra inovací Anacleto Angelini. To, čím se ale na rozdíl od jmenovaných chilských kolegů, jež jsou známi především pro své návrhy exkluzivního individuálního bydlení, Aravena proslavil nejvíce, a co porota také nejvíce vyzdvihla, je jeho usilování na poli sociálního bydlení spojené s iniciativou Elemental založenou v roce 2001.

První realizací, již na tomto poli se svými spolupracovníky z Elementalu získal mezinárodní pozornost, byl projekt z roku 2004 řešící nové bydlení pro stovky rodin, které obývaly nelegální slámovou zástavbu v centru severochilského města Inquique. Vládní podpora na bydlení ve výši 7500 dolarů zdaleka nedostávala nákladům na zakoupení pozemku a výstavbu nových domů. Aravena se vyhnul obvyklému řešení spočívajícímu v přesídlení komunity na periferii, a mís-

**OBYTNÝ
KOMPLEX
QUINTA MONROY,**
Chile, 2004,
foto: Christobal
Palma

to toho navrhl základní betonovou kosturu komplexu terasových řadových domů vybavených nejnutnějším zázemím, sanitárním zařízením a kuchyní, a jejich dokončení ponechal na samotných obyvatelích. Kromě nezbytné finanční úspory tak zároveň rodinám nechal prostor k tomu, aby svému domovu vtiskly individuální, jejich potřebám a vkusu odpovídající charakter. Výsledkem je nový

typ sociálního bydlení oproštěného od obvyklé standardizace a unififikovanosti. Model byl následně využit u půldruhého tisíce dalších domů v Chile a Mexiku. V současnosti je Elemental zaměstnán celkovou proměnou města Constitucion zničeného v roce 2010 zemětřesením a vlnou tsunami. Aravena bude také kurátorem letošního 15. architektonického bienále v Benátkách.

Alejandro Aravena se liší od obvyklého profilu laureáta Pritzkerovy ceny nejen orientací na praktickou participaci architekta při řešení sociálních a humanitárních výzev současnosti, ale také relativně nízkým věkem čtyřiceti osmi let. Příkré kontrastuje s loňským Otto Freiem, o jehož ocenění rozhodla porota, když mu bylo devadesát let, a který krátce nato, ještě předtím, než bylo jméno laureáta zveřejněno, zemřel. Obecně ale byla dosud „architektonická nobelovka“ udílěna spíše starším architektům jako ocenění jejich celoživotní práce. **Josef Ledvína**

INZERCE

**AUKČNÍ DŮM
SYPKA
PRAHA - BRNO**

Praha
Tržiště 3, 110 00
www.sypka.cz
aukce@sypka.cz
tel. 608 958 322, 542 210 973

**DOVOLUJEME SI VÁS POZVAT
NA AUKEI VYBRANÝCH PŘEDMĚTŮ
28. 2. 2016 VE 13.30 HOD
PALÁC ŽOFÍN, PRAHA**

Filla Emil
Zátiší s kukuřičným klasem,
1924
olej, plátno, rám, 59,5 x 75 cm
sign. PN Emil Filla 24
vyvol. cena **3 800 000 Kč**

Hynais Vojtěch
Dívka se zrcadlem,
před r. 1893
olej, plátno, rám, 32 x 43 cm
sign. LD VHynais
vyvol. cena **350 000 Kč**

Pražský hrad, Stůl
zn. PH 18847, Čechy, 19. stol.
vyvol. cena **280 000 Kč**

předaukční výstava
Galerie U Betlémské kaple
Betlémské nám. 8, Praha 1
20. 2. 2016 › 15–18 hod
21.–26. 2. 2016 › 10–18 hod
27. 2. 2016 › 10–15 hod
Palác Žofín, Praha 1
28. 2. 2016 › 12.30–13.30 hod

www.RENODESIGN.CZ

**RESTAURÁTORSKÉ ATELIERY • UMĚLECKÉ TRUHLÁŘSTVÍ
ČALOUNICTVÍ • PRODEJNÍ GALERIE**

**ČERNÁ HORA
U LIHOVARU 582**

**+420 608 279 717
JAKUB.SOLAR@RENODESIGN.CZ**

V BRNĚ SE CHYSTAJÍ NA VZÁCNÝ STŘEDOVĚKÝ OBRAZ

NG má vydat Madonu z Veverí

Právoplatným vlastníkem obrazu *Madony z Veverí*, jedno z nejdůležitějších děl zaalpského malířství 14. století, je Římskokatolická farnost Veverská Bítýška u Brna. Nárok farnosti, která se domáhá restituce díla z Národní galerie, začátkem prosince potvrdil pražský městský soud. Rozsudek je pravomocný a galerie má obraz vydat do třiceti dnů od jeho doručení.

Obraz má být vydán podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi (č. 428/2012 Sb.), v jehož preambuli se uvádí, že parlament je při jeho přijetí „veden snahou zmírnit následky některých majetkových a jiných krivd, které byly spáchány komunistickým režimem v období let 1948 až 1989“. Nebýt však převodu vlastnictví kaple u hradu Veverí ze státu na zmíněnou farnost v roce 1951, obraz by dál zůstal v Národní galerii.

O komplikovanosti celé kauzy svědčí už jen to, že Národní galerie, která v rámci současné vlny restitucí již předloni vydala neméně významný tzv. *Vyšebrodský cyklus* či Rubensovy oltářní obrazy z pražského kostela Sv. Tomáše, v případě *Madony z Veverí* nechala celou věc dojít až k soudu.

Obraz, který je jedním z nejvýznamnějších středověkých děl ve sbírce Národní galerie, se do jejího majetku dostal v roce 1958 jako dar ministerstva zemědělství a lesního hospodářství. V opatrování galerie, respektive její předchůdkyně Státní sbírky starého umění, byl jako deponát již od roku 1938. Podle argumentace žalující strany, se kterou se soud ztotožnil, však vlastnictví obrazu na stát nikdy nepřešlo, a ministerstvo jej tudíž nemohlo galerii darovat.

Národní galerie vycházela ze skutečnosti, že kapli Nanebevzetí Panny Marie u hradu Veverí, ve které byl obraz v roce 1932 brněnským historikem umění Eugenem Dostálem objeven, stát v létě 1925 koupil jako součást velkostatku Rosice-Veverí. Galerie považovala svou pozici za natolik silnou, že odmítla nabídku na farnosti, že výměnou za uznání jejich vlastnických nároků bude obraz po dobu padesáti let bezplatně ponechán v expozici NG. S dalšími restituenty, kterým byla vydávána díla podle zákona č. 428/2012 Sb., se přitom galerie dohodla pouze na patnáctileté zápůjčce.

Rozsudek argumentuje, že vybavení kaple nebylo součástí majetku, který stát v roce 1925 koupil. Ačkoliv kaple byla nejpozději od roku 1881 v pozemkových knihách uváděna jako majetek panství, byla dále využívána pro liturgické účely a inventář jejího vybavení byl i po roce 1925 veden farností ve Veverské Bítýšce (soudkyně prvoinstančního soudu v této souvislosti považovala za důležité opakovaně konstatovat, že původní majitelé panství Rosice-Veverí byli Židé – „jednalo se o významné židovské bankéře a obchodníky, aktivně praktikující judaismus“).

Otázka, komu obraz vlastně patří, začala být diskutována bezprostředně po jeho objevu, který Eugen Dostál poprvé publikoval v prosinci 1932 v deníku Prager Presse. Moravskoslezská finanční

prokuratura v dubnu 1933 v dopise Ředitelství státních lesů a statků navrhuje, „aby vlastnický nárok mateřského kostela ve Veverí Bítýšce (sic) na tento obraz byl uznán“. Ředitelství státních lesů a statků v návaznosti na to zahájilo vlastní šetření o původu obrazu, jehož závěrem bylo konstatování, že krom inventáře u farního úřadu, „kde ovšem jest obraz veden jako inventář farního kostela“, k němu neexistují žádné doklady. Zpráva navíc poznamenává, že archiv veverského velkostatku shořel.

Soud rovněž odmítl argumentaci galerie, že stát byl od roku 1925 v dobré víře ohledně vlastnictví obrazu a že k 25. únoru 1948 byl státem vydržen. Tuto konstrukci podle něj narušuje jak podpis ředitele Správy státních lesů a statků v Rosicích u Brna na farním inventáři z roku 1933, tak opakované žádosti církve o uznání vlastnictví obrazu z let 1933–38.

To, že dílo původně patřilo do církevního majetku, není dostatečnou podmínkou pro uplatnění restitučních nároků podle zákona č. 428/2012 Sb. Žadatel musí rovněž prokázat, že věc „funkčně souvisí“ s nemovitou věcí, kterou „vlastní, nebo která se vydává podle tohoto zákona“. Funkční souvislost obrazu s kaplí Nanebevzetí Panny Marie NG nerozporovala. Vlastnický vztah žadatele ke kapli, která byla od roku 1925 státním majetkem, byl naplněn díky odstupní smlouvě, kterou v roce 1951 došlo k převodu kaple a přilehlých pozemků ze státu na farnost ve Veverské Bítýšce.

Začátkem července loňského roku, jen pár týdnů před výrokem prvoinstančního soudu, vláda rozhodla o prohlášení *Madony z Veverí*, tzv. *Vyšebrodského cyklu* a sedmi dalších movitých předmětů za Národní kulturní památky. Tento nejvyšší stupeň památkové ochrany mimo jiné znamená, že k zapůjčení památky do zahraničí, například na výstavu, je třeba souhlasu vlády. Trvalé přemístění předmětu z veřejně přístupného místa pak vyžaduje souhlas krajského úřadu a Národního památkového ústavu.

Rozsudek nabyl právní moci 14. ledna a od té chvíle se počítá lhůta pro vydání obrazu. Téhož dne se na internetových stránkách brněnského biskupství objevila zpráva, že obraz bude deponován v Diecézním muzeu v Brně na Petrově. „Po obdržení rozsudku byly zahájeny nezbytné kroky na přípravu instalace tak, aby bylo k datu převzetí obrazu Diecézním muzeem připraveno důstojné místo pro zpřístupnění *Madony z Veverí* široké veřejnosti“, cituje zpráva ředitele muzea. K fyzickému převzetí obrazu mělo dojít již začátkem února, zatím se tak ale nestalo a Národní galerie se k celé věci dosud nevyjádřila. **Jan Skřivánek**

MADONA Z VEVEŘÍ, kolem 1350, tempera na borovém dřevě, 79,5 × 62,5 cm

Galerie považovala svou pozici za natolik silnou, že odmítla nabídku na farnosti, že výměnou za uznání jejich vlastnických nároků bude obraz po dobu padesáti let bezplatně ponechán v expozici NG.

INZERCE

Galerie Kodl, s. r. o. / Národní 7, 110 00, Praha 1 / otevřeno: 10–18 h / telefon: 251 512 728 / mobil: 602 327 669 / galerie@galeriekodl.cz / www.galeriekodl.cz

KODL
G A L E R I E

Srdečně Vám děkujeme za důvěru a přízeň, na jejichž základech jsme společně dosáhli historicky nejúspěšnější aukce v ČR a zároveň si Vám dovoluujeme oznámit, že přijímáme obrazy do následující aukce.

Emil Filla: Pařížské zátiší
Vydraženo za: 13 600 000 Kč
Nejvýše vydražený obraz roku 2015

Václav Brožík: U studně
Vydraženo za: 3 300 000 Kč
Historicky nejvýše vydražené autorovo dílo

Václav Radimský: Kvetoucí sad
Vydraženo za: 4 500 000 Kč
Historicky nejvýše vydražené autorovo dílo

DESET NEJDRAŽŠÍCH OBRAZŮ DOHROMADY STÁLO PŘES 114 MILIONŮ KORUN

Nejdražší obrazy minulého roku

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

1. EMIL FILLA:
PAŘÍŽSKÉ ZÁTIŠÍ, 1914–20
olej na dřevě, 41 × 33 cm
CENA
16 320 000 Kč
AUKČNÍ DŮM
Galerie Kodl, 29. 11. 2015

Kubistické zátiší z doby první světové války, kdy malíř žil v exilu v Holandsku. Díla z tohoto období patří mezi Fillovy nejvíce ceněné práce.

2. BOHUMIL KUBIŠTA:
RIEGROVY SADY, 1908
olej na plátně, 45 × 55 cm
CENA
14 160 000 Kč
AUKČNÍ DŮM
Galerie Kodl, 29. 11. 2015

Oba Kubišty obrazy jsou svědectvím jeho vyrovnávání se s dílem Vincenta van Gogha. Kdysi také oba patřily do jediné sbírky.

3. BOHUMIL KUBIŠTA:
ŽENA S KOČÁRKEM, 1908
olej na plátně, 50 × 66 cm
CENA
13 920 000 Kč
AUKČNÍ DŮM
Galerie Kodl, 24. 5. 2015

Kubištova díla jsou na trhu velice vzácná. To, že loni aukcemi prošly hned tři jeho oleje, je jednou z událostí roku.

4. ANTONÍN PROCHÁZKA:
TŘEŠŇOVÝ KVĚT, 1922
komb. tech. na plátně
68 × 55 cm
CENA
13 440 000 Kč
AUKČNÍ DŮM
Galerie Kodl, 29. 11. 2015

Nový Procházkův aukční rekord. Ten předchozí měl hodnotu necelých 12 milionů a vydržel sedm let. Patřil jinému květinovému zátiší z téhož roku.

5. MIKULÁŠ MEDEK: KVĚTINÁČE (SNÍDANĚ), 1950
olej na plátně, 109 × 56 cm
CENA
10 060 200 Kč
AUKČNÍ DŮM
European Arts, 22. 11. 2015

Nejdražší dílo poválečného umění prodané v aukci. Srovnatelný Medkův obraz se na trhu objevil naposled před patnácti lety.

6. JINDŘICH ŠTYRSKÝ:
BEZ NÁZVU (DĚŠŤ), 1927
olej na plátně, 48 × 80 cm
CENA
9 687 600 Kč
AUKČNÍ DŮM
European Arts, 31. 5. 2015

Podle kurátora malířovy poslední velké výstavy Karla Srpa jde o jeden z nejpůvabnějších obrazů ze Štyrského artificialistického období.

7. JAN ZRZAVÝ:
NEDĚLE V CAMARET, 1930
olej na plátně, 51 × 61 cm
CENA
9 687 600 Kč
AUKČNÍ DŮM
European Arts, 4. 10. 2015

Nejvyšší cena za Zrzavého obraz rybářských bárek. Malíř se k tomuto námětu často vracel, takto časné a kvalitní zpracování se však v aukci dosud neobjevilo.

8. EMIL FILLA:
KYTARISTA, 1912
olej na plátně, 80 × 70 cm
CENA
9 600 000 Kč
AUKČNÍ DŮM
Galerie Kodl, 24. 5. 2015

Ojedinelá ukázka Fillovy rané reflexe kubismu a jeden z objevů loňského roku. Obraz byl naposled vystaven v roce 1932 v pražském Mánesu.

9. EMIL FILLA:
ZÁTIŠÍ S RYBOU A JAHODAMI, 1925
olej na plátně, 95 × 85 cm
CENA
9 120 000 Kč
AUKČNÍ DŮM
Galerie Art Praha, 14. 11. 2015

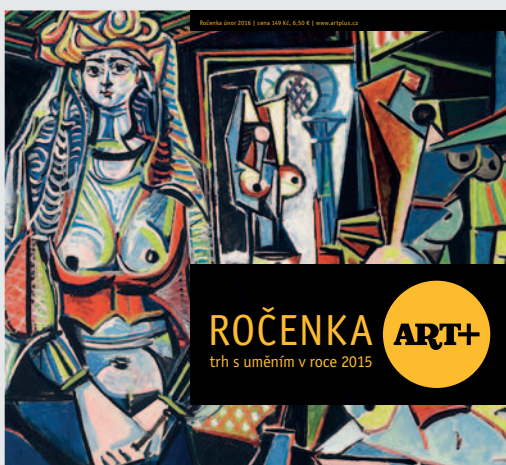
Nejvyšší cena z Fillovo zátiší z 20. let. Obraz původně patřil do sbírky Jaroslava Borovičky, restituované v go. letech z Národní galerie.

10. EMIL FILLA:
ZÁTIŠÍ S ANANASEM, 1930
komb. tech. na plátně, 39 × 91 cm
CENA
8 520 000 Kč
AUKČNÍ DŮM
Galerie Kodl, 29. 11. 2015

Minulým majitelem zátiší byl předlistopadový ředitel Národní galerie Jiří Kotálek. Dražba startovala na sotva poloviční částce.

Ceny jsou uváděny včetně aukční provize

INZERCE

Pablo Picasso: Alžírské ženy / 1955 / olej na plátně / 114 × 146,4 cm / Christie's New York 11. 5. 2015 / cena: 179 365 000 USD

K dostání na vašich novinových stáncích od 16. února

Ročenka ART+ shrnuje vývoj na trhu s uměním doma i v zahraničí za uplynulý rok. Její součástí jsou případové studie o cenách děl Bohumila Kubišty či Václava Radimského a řada dalších článků a studií o nejdůležitějších událostech na trhu s uměním v roce 2015.

www.artplus.cz

Čeští autoři na vídeňských aukcích

Vídeňské Dorotheum, které je největší aukční síň v německy mluvícím světě, zakončilo loňský rok úspěšnou aukcí poválečného umění. Obraz italského umělce Enrica Castellaniho se na ní prodal v novém autorském rekordu za 965 tisíc eur.

Mezi loňské úspěchy aukční síň počítá i řadu prodejů českého umění. Nejdražší byl v Dorotheu vydražen raný obraz *Koupající se* od Františka Kupky. Český investiční fond Pro arte jej vydražil za necelých 300 tisíc eur (8 milionů korun), přibližně dvojnásobek odhadu. „V Pro arte zavládla především radost, že se nám *Koupající se ženu* podařilo získat. A ještě k tomu za tak příznivou cenu. Kdo se trochu vyzná v Kupkově díle, ví, jak vysokou důležitost přikládal tomuto motivu,“ komentoval koupi obrazu pro ART+ na podzim šéf fondu Pavel Chalupa.

Hned dva nové autorské rekordy padly v kategorii umění 19. století. Jedním z největších úspěchů jarní série vídeňských aukcí, a to nejen z českého pohledu, byla dražba obrazu *Učenec* od Gabriela von Max, který se prodal za nečekaných 149,4 tisíc eur (4,1 milionu korun), desetinásobek odhadu. Druhým autorským maximem je cena 100 tisíc eur (2,7 milionu korun) za ob-

raz *Setkání v lesích* od Julia Mařáka. Předaukční odhad počítal s pětinou cenou a Mařákův rekord na českém trhu je o 1,2 milionu korun nižší. Aukcemi Dorothea dále prošla díla Adolfa Chwaly (250 až 500 tisíc), Maxmiliána Haushofera (470 a 580 tisíc) či Antonína Chittussiho (740 tisíc korun).

Z letošní nabídky byl zatím oznámen jen dívčí dvouportrét od Josefa Mánesa a dá se očekávat, že opět půjde o rekord. Je jen málo autorů, jejichž pozice v kontextu českého umění by byla tak důležitá a jejichž díla na trhu tak nedostupná, jako je tomu v případě Josefa Mánesa. Obraz z roku 1841, jak uvádí přípis na jeho zadní straně, zachycuje dcery hraběte Kolowrat-Krakowského komtesy Františku a Serafinu, kterým v době vzniku malby bylo šest a tři roky.

Ačkoliv se jedná o dosud nepublikované dílo, o jeho autenticitě není podle Michala Šimka, experta pražského Dorothea, pochyb. Obraz, který pochází ze soukromé rakouské sbírky, je podepsaný a datovaný do barvy, přičemž zcela identickou signaturu můžeme nalézt i na obraze *Orlí hnízdo*, namalovaném jen o rok dříve, jenž je v literatuře hojně reprodukován. „Z mého pohledu se jedná o dílo zcela mimořádné. Ne každý den má člověk možnost držet v ruce obraz

1 JOSEF MÁNES:
KOMTESY FRANTIŠKA
A SERAFÍNA
KOLOWRAT-
KRAKOWSKÉ,
1841, olej na dřevě,
44,5 × 35,5 cm,
odhadní cena:
45–55 000 eur

2 JULIUS MAŘÁK:
SETKÁNÍ V LESÍCH
olej na plátně,
144 × 90 cm
cena: 100 000 eur

Josefa Mánesa, o jehož pravosti nemáte vůbec žádné pochybnosti, a přitom se jedná o obraz, který je literatuře neznámý, a jeho historie se tak začíná vlastně psát znovu,“ komentuje to Šimek.

Obraz bude nabízen ve čtvrtek 21. dubna v aukci Umění 19. století. V Praze jej budeme mít možnost vidět od 27. února do 5. března v rámci výstavy k březnové aukci českého Dorothea. Předaukční cenový odhad počítá s částkou

45 až 55 tisíc eur, tedy přibližně 1,2 až 1,5 milionu korun (bez aukční provize). Podíváme-li se na výsledky z posledních dvou let, jde spíše o konzervativní odhad. Přes hranici dvou milionů korun se již dostala díla Julia Mařáka, Vojtěcha Hynaise, Adolfa Kosárka či Augusta Piepenhagena, bylo by tedy velkým překvapením, kdyby v případě nejvýznamnějšího českého malíře 19. století tomu bylo jinak. ■ Jan Skřivánek

Jan Kupecky za rekordní cenu

Novou aukční sezónu odstartovala koncem ledna aukce společnosti Adolf Loos Apartment and Gallery, jejímž jádrem byla sbírka Eduarda Šafaříka, nedávno zesnulého odborníka na barokní malířství. Šafařík žil od 60. let v Římě a řadu let stál v čele římských galerií Doria Pamphilj a Colonna. Byl rovněž hlavní autoritou na dílo Jana Kupeckého. „Dědeček byl to právník, ale i historik umění Eduard Šafařík-Pštrosz. V témže roce 1928, kdy jsem se narodil, vydal obsáhlou monografii o Johannu Kupeckém. Dostal jsem po něm jméno a zřejmě jsem tak po něm vlastně zdědil i zájem o dějiny umění a povinnost pečovat o odkaz Johanna Kupeckého,“ vyprávěl loni v profilovém rozhovoru pro Art+Antiques.

Draženo bylo pět Kupeckého olejů a desítky grafik Bernharda Vogela vytvořených podle malířových obrazů. Nejdra-

JAN KUPECKÝ:
ALEGORIE SLUCHU,
před 1710, olej na
plátně, 92,5 × 75 cm,
cena: 3 307 000 Kč

že, v novém autorském rekordu se prodala *Alegorie sluchu*, která našla kupce za vyvolávací cenu 3,3 milionu korun. Obraz podle Šafaříka vznikl před rokem 1710

na objednávku hraběte Gustava Adolpha von Gotter (Kupeckého portrét jeho matky Ludmilly Magdaleny von Gotter je jednou z chloub Národní galerie) a má jít o kryptoportrét malířovy manželky Susanny. Původně byl součástí čtyřdílného cyklu věnovaného jednotlivým smyslům (hmat a zrak byly pojednány v jediném obraze), který známe z dílenských kopií, jenž se však s výjimkou tohoto obrazu nedochoval. Šafařík svou atribuci mimo jiné opírá o staré inventární číslo v levém spodním rohu obrazu, které odpovídá soupisu Gotterovy sbírky z roku 1742. Tento zdánlivý detail je důležitý, neboť, jak Šafařík uvádí v malířově soupisovém katalogu, před osmi lety obraz prošel aukcí galerie Nagel ve Stuttgartu jako dílo anonymního holandského mistra 17. století.

Nabízený Kupeckého autoportrét, který si Šafařík vybral na obálku zmi-

ňovaného katalogu raisonné, za 1,7 milionu korun získala Slovenská národní galerie. Obraz se tak stal teprve druhým dílem tohoto na Slovensku narozeného malíře v jejich sbírkách. Kupecký se narodil v Pezinku, dvacet kilometrů severně od Bratislavy, kam jeho rodiče hlásící se k českoobratrskému vyznání uprchli před náboženským pronásledováním v pobělohorských Čechách. „Komorní Autoportrét Jana Kupeckého představuje pravděpodobně autorskou studii hned k několika později vytvořeným obrazům většího formátu s podobným motivem. Pravděpodobně byl vytvořen krátce před rokem 1700, v závěru autorova italského pobytu,“ uvádí o obraze na svém webu galerie a doplňuje, že další z nabízených obrazů, portrét *Sv. Františka z Assisi*, koupil za 1,65 milionu korun soukromý sběratel z Pezinku. ■ Jan Skřivánek

INZERCE

Josef ČAPEK – V červnu, (detail), 51 × 150 cm, vyvolávací cena: 9 000 000 CZK

EUROPEANartS

AUKČNÍ DEN VÝBĚR VÝTVARNÉHO UMĚNÍ

neděle 6. března 2016, 13.00 hodin

OBEČNÍ DŮM PRAHA – GRÉGRŮV SÁL

Předaukční výstava od 22. února v prostorách galerie

WWW.EUROPEANARTS.CZ

European Arts Investments s.r.o., Senovážné náměstí 8, 110 00 Praha 1, ČR
tel./fax: +420-233 342 293, e-mail: info@europeanarts.cz

LETEM SVĚTEM

1

2

3

1 GIOVANNI FRANCESCO CAROTO: CHLAPEČ S KRESBOU, kolem 1515, olej na dřevě, 37 × 29 cm, ukradeno z veronského muzea Castelveccchio

2 ROČENKA ART+, trh s uměním v roce 2015

3 BUDDHA AVALOKITEŠVARA, Čína, 1447 zlatený bronz, výška 34,9 cm, cena: 14 398 000 Kč

Zloději v muzeu

VERONA – Ve čtvrtek 19. listopadu 2015 večer, krátce po zavírací době a ještě před aktivací alarmu, vtrhla do veronského Castelveccchio trojice maskovaných lupičů. Svázali přítomného hlídače a pokladní a z expozice odcizili 17 obrazů, mezi nimi díla Jacopa Belliniho, Andree Mantegny, Jacopa Tintoretta a Petra Pavla Rubense. Z místa pak uprchli v autě patřícím svázanému hlídači. Zatímco starosta města předpokládá, že šlo o loupež na objednávku, někdejší ministr kultury Vittorio Sgarbi spekuluje o akci islamistů. Zástupce policie jednotky specializující se na krádeže umění se však pro Reuters nechal slyšet, že šlo spíše o kriminálníky, kteří využili příležitosti, aniž by měli rozmyšleno, jak s ukradenými obrazy dál naložit.

Obrazy odcizené z muzejních sbírek jsou na volném trhu zcela neprodejně. Většina děl je nakonec nalezena, pátrání však mnohdy trvá roky i desetiletí. Loni uplynulo čtvrt století od jedné z největších krádeží umění, která dodnes zůstává neobjasněna. V březnu 1990 dvojice lupičů převlečených za policisty ukradla z muzea Isabelly Stewart Gardnerové v Bostonu obrazy a další umělecké předměty za 500 milionů dolarů. Byly mezi nimi malby Jana Vermeera, Rembrandta či Édouarda Maneta. ■

Ročenka trhu s uměním

PRAHA – Již posedmé vychází v únoru Ročenka ART+, která shrnuje dění na trhu s uměním doma i v zahraničí. Čtenáři na 168 stranách najdou analýzy vývoje v dílčích segmentech trhu (staří mistři, umění 19. století, klasická moderna...), studie věnované jednotlivým autorům (Václav Radimský, Bohumil Kubišta, František Vobecký) i kapitoly o obchodu se starožitnostmi, trhu s uměním na Slovensku nebo možnostem nákupu umění na internetu. Obálku Ročenky zdobí detail z Picassovy malby *Alžírské ženy* (*Verze O*), pyšné držitelky nového světového aukčního rekordu. Obraz z roku 1955 byl loni v květnu v New Yorku vydražen za více než 179 milionu dolarů. ■

Z Brna do Hongkongu

HONGKONG – Zlacená bronzová soška bódhisattvy nekonečného soucitu a milosrdenství ze sbírky Josefa Moráka, která se před třemi lety na aukci brněnské aukční síně Zezula prodala za rekordních 19,11 milionu korun, byla začátkem října nabídnuta na aukci v Hongkongu. Prodala se zde za 4,6 milionu hongkongských dolarů, což odpovídá spodní hranici předaukčního odhadu. V korunách tak soška nového majitele vyšla na 14,4 milionu korun. I když nebudeme zohledňovat provizi aukční síně, prodávající se tak dostal jen na 75 procent ceny, za kterou sošku v Česku pořídil.

Třicet pět centimetrů vysoká soška je výjimečná kvalitou svého zpracování a připisem na zadní straně, podle kterého lze datovat. Nápis „Rok ting-mao za císaře Čeng-tchung“ odpovídá roku 1447. „Mingské bronzové zlacené buddhistické plastiky jsou dlouhodobě hledaným uměleckým artiklem. Tato umělecká díla vznikala především od doby Jung-le (1403–1424) až do 40. let 15. století, kdy vrcholil na čínském dvoře zájem o tibetský buddhismus. V současné době podobných prací na celém světě nalezneme jen několik desítek,“ napsal před třemi lety pro ART+ Filip Suchomel, který postavu bódhisattvy identifikoval jako bohyni Kuan jin, což je v Číně oblíbená podoba bódhisattvy nekonečného soucitu a milosrdenství. ■

POZVÁNKA

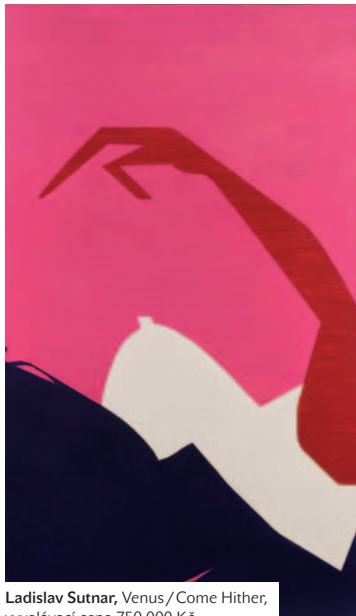

ZAHRADA POZEMSKÝCH ROZKOŠÍ, pravé oltářní křídlo (výřez), Museo del Prado, Madrid

Boschovské výročí

V roce 2016 si připomínáme 500 let od smrti Hieronyma Bosche (1450–1516). Raně renesanční holandský malíř je známý především svými rozměrnými oltářními deskami i menšími obrazy posetými drobnými výjevy zachycujícími dábly, nestvůry, hříchy i ctnosti. U příležitosti výročí připravilo muzeum severního Brabantska (Noordbrabants Museum) sídlící v Boschově rodném městě Hertogenbosch ve spolupráci s madridským Museo del Prado rozsáhlou přehlídku autorova díla. Výstava je v Holandsku k vidění do začátku května, od konce května do září pak bude reprízována ve Španělsku. ■

INZERCE

Ladislav Sutnar, Venus/Come Hither, vyvolávací cena 750 000 Kč

Dovolujeme si vás pozvat na aukci

Umění a starožitnosti

5. BŘEZEN 2016 / 14 hod.
PRAGUE MARRIOTT HOTEL,
V Celnici 8, Praha 1

PŘEDAUKČNÍ VÝSTAVA
Galerie DOROTHEUM, Ovocný trh 2, Praha 1
27. 2. – 5. 3. 2016
po – pá / 10–19 h, so / 10–17 h (5. 3. pouze 10–13 h)

Aukční katalog na www.dorotheum.com
www.youtube.com/dorotheumcz

Jan Hálá, Pasáči, vyvolávací cena 240 000 Kč

Josef Sudek, U sněmovny (Rudolfínium), vyvolávací cena 34 000 Kč

Josef Lada, Zima na vsi, vyvolávací cena 300 000 Kč

DOROTHEUM
Založeno 1707